

ปาปมุต

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันพระนะ เขาบอกว่าในเมื่อวันพระเขาปฏิบัติกันมา เมื่อปฏิบัติวันพระ มันก็ต้องเข้าถึงพระไซ้ไหม? เข้าถึงพระ คนที่เข้าถึงจริง นี่คนที่เข้าถึงจริงถึงตำรา วิเคราะห์ตำรา มันต้องดูภูมิหลังของคนๆ นั้นไง

อย่างถ้าตำรานี้บอกว่าพระอรหันต์ เขาเข้าใจว่าพระอรหันต์ผิดไม่ได้เลย พระอรหันต์ผิดไม่ได้เลย เห็นไหม ปาปมุต ผู้ที่วิมุตติแล้ว ต้องไม่ทำความผิด ความผิดไม่ได้เลย ทุกคนเข้าใจอย่างนี้ นักปฏิบัติทุกคนนะ นักปฏิบัติทุกคนเข้าใจว่า ถ้าพยายามปฏิบัติไปถึงวิมุตติแล้วจะมีความสุขมาก ไม่ต้องทำอะไรเลย นี่มันเป็นความคิดของโลกนะ แต่ถ้าความคิดของธรรมผิดหมดเลย ผิดหมด เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาเทศน์ไปแล้วยังบอกเลยบอกว่า

“พระสารีบุตรให้เทศน์สอนหมู่ก่อน เราจะพักก่อน”

นี่เข้าฌาน เข้าสมาบัติ พระพุทธเจ้าจะทำอย่างนี้ตลอดเวลา นี่ความเพียรของพระอริยเจ้า ความเพียรของพระอรหันต์ไง ความเพียรของพระอรหันต์กับความเพียรของผู้มีกิเลสมันต่างกันตรงนั้น เห็นไหม ถึงวิมุตติแล้วมันก็ยังต้องทำความเพียรอยู่เพื่อเป็นวิหารธรรม เป็นเครื่องอยู่วิหารธรรม พระพุทธเจ้าปฏิบัติจนวันตายนะ แต่ทางโลกเข้าใจกันว่านี่อยากปฏิบัติ พอเป็นพระอรหันต์ปั๊บก็จะได้นอนเหมือนหมูตามสบาย จะนอนแบบหมูเลย นอนตามสบายไม่ต้องปฏิบัติ เพราะมันขาดออกไปเลย

แต่ความจริงคุณอาจารย์สิ มีเวลาว่างปั๊บจะรีบเข้าทางจงกรมเลย เพื่อจะแยกชั้น วิหารธรรมเพื่อให้ธาตุกับชั้นแยกออกจากกันอยู่ด้วยความสบาย ถ้าเป็นวิมุตติแล้วมันก็เหมือนกับสิ่งทีว่าเป็นพระพุทธรูป สำเร็จรูป ไม่ทำความผิดเลยหรือ?

พระจักษุบาล ก่อนปฏิบัติ เห็นไหม ปฏิบัติจนเป็นพระอรหันต์ แล้วพระจักษุบาลตาบอด นี่เดินจงกรมอยู่บนทางจงกรม ทำราวไว้ แล้วพระจักษุบาลเหยียบแมลงตาย เขาไปฟ้อง พระพุทธเจ้าว่าพระจักษุบาลอวดเขา ปฏิบัติแล้วอวดชาวบ้านไง เดินจงกรมอยู่ ตาบอดแล้ว อยากจะเดินจงกรมอยู่ เหยียบแมลงตาย

พระพุทธเจ้าบอกว่า “เธอไปว่าอย่างนั้นไม่ได้นะ พระจักษุบาลนี้เป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์แล้วแต่ตาบอด เดินจงกรมอยู่นี้เหยียบสัตว์ตาย”

นี่ชัดๆ เลย พระจักษุบาลชัดมากเลย เพราะว่าเป็นพระอรหันต์ด้วย แล้วเดินจงกรมอยู่แต่ตาบอด เหยียบตัวแมลงตาย เห็นไหม นี่ไงพระอรหันต์ แล้วว่าเป็นอาบัติไม่ได้ ความว่าเป็นอาบัติไม่ได้นี่ตีความผิดใจ ในปาติโมกข์นะ สมมุขวินโย สติวินโย ความไม่เป็นอาบัติของพระอรหันต์ คือว่าจิตนี้พ้นจากวิมุตติแล้ว วินัย กฎหมายนี้เป็นสมมุติ สมมุติเข้าไม่ถึงวิมุตติ มันไม่เป็นอาบัติที่ใจนั้นเด็ดขาดใจ

ใจของพระอรหันต์ พระอรหันต์ที่เป็นพระอรหันต์ไปแล้วนะ จะไม่มีอาบัติเด็ดขาด เพราะใจนั้นไม่มีเจตนาใจ มโนมิงปี นิพพิทเทติ มโนสัมผัสเสปี นิพพิทเทติ ไม่มีเจตนา ไม่มีสิ่งใดข้องแหวะในใจนั้นเลย ใจนั้นวิมุตติแล้ว ใจนั้นถึงพ้นจากโทษทั้งหมดใจ มันวิมุตติตรงนั้น ไม่เป็นโทษที่ใจของพระอรหันต์ มันไม่ใช่เป็นเพราะว่าร่างกายนี้ทำความผิดใจ ร่างกายที่ทำความผิด มันไม่มีเจตนา แต่มันเป็นไป

อย่างที่อาจารย์ว่า เห็นไหม อย่างเช่นปลูชนเจองู พอเห็นงู วิ่งหนีงูมาจะเลื้อยหนีไปทั้งร่างเลย ร้อนไปหมดเลย แต่พระอรหันต์เห็นงูก็กระโดดหนีเหมือนกัน แต่จะไม่มีความสุขนึ้ดของ เลื้อยเลย เพราะใจมันไม่ตกใจใจ แต่สัญชาตญาณ สัญชาตญาณการหนีภัยมันจะกระโดดไปโดยอัตโนมัติใจ นี่มันเหมือนกับร่างกาย สัญชาตญาณใจ สัญชาตญาณยังมีชั้น ๕ อยู่ ชั้น ๕ นี้ยังอยู่กับใจอยู่ ยังครองอยู่ ถึงเป็นสุอุปาทิเสสนิพพาน

สุอุปาทิเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่มีชั้นอยู่ พระโมคคัลลานะก็เป็นพระอรหันต์ พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์ ทำไมปล่อยให้โจรทุบร่างกายนี้แหลกหมดเลย ร่างกายนี้ทำไมโดนทุบล่ะ? เพราะเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน เห็นไหม นี่เทียบให้เห็นชัดๆ เลย ว่าความเข้าใจว่าพระอรหันต์ทำความผิดไม่ได้เลย เขานึกว่าทำเรื่องของกายใจ แต่พระอรหันต์จะไม่ทำความผิดแน่นอนเรื่องของใจ

พระพุทธเจ้าจะไปนิพพาน เห็นไหม บอกว่า “อานนท์ เรากระหายน้ำเหลือเกิน” นี่เขาก็ว่า อานนท์ เรากระหายน้ำเหลือเกิน ร่างกายมันกระหายน้ำ อาจารย์บอกว่ารถน้ำมันหมด ก็เติมน้ำมันให้ไปถึงที่เท่านั้นเอง รถน้ำมันหมด แต่คนขับรถ จิตดวงนั้นไม่ทุกขร้อน แต่รถน้ำมันหมด ต้องเติมน้ำมันมันถึงจะไปต่อได้ ไปถึงที่สุดใจ

นี่เขาเข้าใจว่าพอเป็นพระอรหันต์แล้วเหมือนพระพุทธรูป ไม่ทำความผิดแม้แต่นิดเดียว แต่ไม่ได้คิดว่ามันไม่ได้ทำความผิดด้วยนามธรรม มันไม่ได้ทำความผิดด้วยใจ ใจนี้จะไม่มีความผิดแม้แต่นิดเดียวเลย แต่ไอ้เรื่องที่ว่า เป็นไป นี่ความเข้าใจตรงนั้น มันถึงบอกว่าถ้าเห็นอย่างนี้ว่าทำความผิดอยู่ เพราะว่าบอกกาลเวลา บอกอนุสัมบัน เป็นความผิดปาจิตติย์ ถ้าพูดถึงการบอกในอนุสัมบันเป็นปาจิตติย์ นี่ตรงนี้ปิดกั้นพระอรหันต์เลย เพราะว่าผิดวินัยแล้วเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ เขาคิดอย่างนั้นว่าผิดวินัย แล้วพระจักขุบาลละ เขียบแมลงตายนี่ก็อาบัติเดียวกัน ปาจิตติย์เหมือนกันทำสัตว์ตาย

เห็นไหม เหมือนกัน มีพระอรหันต์ในครั้งพุทธกาลทำความผิดมาก ขนาดพระอรหันต์นะ เป็นพระอรหันต์ เสร็จแล้ววิตกวิจารณ์มาว่าเรานี้เป็นพระอรหันต์แล้ว บริสุทธิผุดผ่อง ไม่ต้องลงปาติโมกข์ได้ไหม? พระพุทธเจ้ามาต่อหน้าเลยนะ “ถ้าเธอคิดอย่างนั้น พระอรหันต์แล้วไม่ต้องลงอุโบสถ แล้วต่อไปหมู่สงฆ์จะอยู่กันอย่างไร?” จนต้องให้พระอรหันต์องค์นั้นมาลงอุโบสถ พระอรหันต์ก็ยังลงอุโบสถอยู่อย่างเก่า เพราะลงอุโบสถมันเป็นบอกความบริสุทธิ์ นี่พระอรหันต์

พระอรหันต์มันเป็นที่ใจ แต่เปลือกนอกแล้วก็ยังต้องมาลงอุโบสถ ยังทำเหมือนกับปุถุชน คือเป็นพระธรรมดานั้นแหละ แต่ความคิดของโลก ความคิดของโลกก็เหมือนกับที่ว่าความเพียรของพระอรหันต์นี่ไง เป็นพระอรหันต์แล้วทำไมต้องทำความเพียร ต้องเดินจงกรมอีก ต้องมาภาวนาอยู่ พระพุทธเจ้าก็ทำ นี่มันถึงมีในความเพียร ว่าความเพียรของพระอรหันต์กับความเพียรของปุถุชน ความเพียรของปุถุชนคือความเพียรการชำระกิเลส กิเลสมันจะต่อต้าน ถ้ายากมาก แต่ความเพียรของพระอรหันต์นะ มันเป็นกิริยาที่หมุนไป เหมือนกับอุนเครื่องยนต์รถตอนเช้า นี่เครื่องยนต์รถตอนเช้าอุนทุกวันๆ เครื่องยนต์มันจะแข็งแรง แล้วมันจะใช้งานได้ดี ถ้าเครื่องยนต์นี้ไม่เคยอุนเลย นี่เก็บไว้

ธาตุกับขันธ เห็นไหม หัวใจ ขันธ ๕ กับจิตมันคนละอัน ไม่ใช่อันเดียวกัน มันอาศัยอยู่ด้วยกัน แต่มันจะเกาะเป็นเนื้อเดียวกัน นี่มันทำให้เบื่อน่าย ทำให้เบื่อน่าย ทีนี้พอภาวนาเข้าไปจิตมันจะแยกออก นี่วิหารธรรมอยู่ตรงนี้ไง ขันธเป็นขันธ จิตเป็นจิต แยกออกจากกัน วางสบายอยู่นั่นละ นี่ความเพียรของพระอรหันต์อยู่ตรงนี้ ตรงที่แยกอารมณ์กับแยกจิตออกจากกัน สบายๆ อยู่ตลอด มันว่างอยู่ นี่วิหารธรรม ถ้ามันไม่เข้าใจตั้งแต่ตรงนั้น ก็ไม่เข้าใจเรื่องตรงนี้ไง

เรื่องว่าถ้ามีความผิดอยู่เป็นพระอรหันต์ไม่ได้ มีความผิดอยู่ คือเป็นอาบัติปาจิตตีย์ บอกกล่าวกับอนุปสัมบัน แต่การบอกกล่าวเป็นการเทศน์ เป็นการเทศนาว่าการ ถ้าไม่อย่างนั้นจะบอกว่า จากใจดวงหนึ่งให้ใจดวงหนึ่งได้อย่างไร? ก็จากความรู้สึกจากใจของผู้ปฏิบัติบอกเป็นวิธีการ มันบอกออกมา จี้ทางใจ บอกไปในการชี้ดำเนินทาง จี้ช่องทางให้ไป ไม่ได้บอกเพื่อที่เขาศรัทธาให้เขาอะไร เพราะมันไม่มีเรื่องนั้นอยู่แล้ว บอกให้เขาศรัทธา บอกให้เขาหลงใหล ไม่มีแต่ในการบอกกล่าวในการดำเนิน ถ้าไม่อย่างนั้นจะไปหาครูหาอาจารย์ทำไม?

นี่พระกรรมฐานที่ติดครูดิศาจารย์ติดตรงนี้ไง ติดที่ความอ่านเข้าไป เห็นไหม แผนที่เหมือนกัน อ่านเข้าไป แต่พิกัดอ่านต่างกันหมดเลย พิกัดจะอ่านต่างกันหมด แล้วความเห็นจะต่างกัน ฉะนั้น ถ้าเราอ่านพระไตรปิฎก อ่านธรรมะของพระพุทธเจ้า นี่เราเอากิเลสเราอ่านด้วย หลวงปู่มั่นบอกไว้ในมุตโตทัยข้อที่หนึ่งเลยนะ ทองคำไง ทองคำที่บริสุทธิ์ ต้องปฏิบัติเหมือนทองคำที่บริสุทธิ์

พระอรหันต์เท่านั้นนี่ธรรมแท้ๆ ถ้ายังมีกิเลสอยู่ ทองคำนี้เปื้อนดิน เปื้อนดินคือกิเลสของเราไง แล้วเรากิเลสล้วนๆ ไปอ่านพระไตรปิฎกมันไม่ใช่ทองคำเปื้อนดินนะ มันดินปิดทองคำต่างหาก เอาความเห็นเข้าไปปิดทองคำนั้นทั้งหมดเลย ไม่เห็นทองคำนั้นเลยต่างหากละ นี่มุตโตทัยข้อแรกเลย ฉะนั้น พอความเข้าใจตรงนี้เป็นดินอยู่แล้วก็เลยปิดตรงนี้ แล้วยึดมันไว้ ยึดมันว่าพระไตรปิฎกว่าอย่างนั้น ก็พูดแง่เดียว ไม่รอบคอบไง ไม่รอบคอบ ดูอย่างมรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด มรรคหยาบๆ เห็นไหม ถ้าไม่มีมรรคหยาบก็ไม่มีมรรคละเอียด

อย่างเช่น สมาธิ สมาธินี้ทุกคนว่าสมาธิสำคัญมากเลย แต่ทางอภิธรรมเขาว่านะ บอกว่าสติปัญญา ๔ กับสมาธิไม่มี เขาว่าไม่มีสมาธิ สมาธิไม่ใช่สติปัญญา ๔ สติปัญญา ๔ มันมีเป็นสติปัญญา ๔ แต่สมาธินี้ไม่เกี่ยวกับสติปัญญา ๔ แต่ถ้าไม่มีสมาธิมาแยกออก ความเห็นสติปัญญา ๔ มันเห็นเป็นโลกียะไง ความเห็นเป็นโลกียะหมด มันต้องอาศัยสมาธิ แต่ว่าสมาธินี้มัน

ไม่ใช่ทาง มันไม่เป็นวิปัสสนา มันไม่ใช่รู้ธรรม ถ้ารู้ธรรมนี้มันต้องรู้เห็นตามความเป็นจริง แต่รู้เห็นตามความเป็นจริงของคนที่มีกิเลส ก็รับรู้เห็นตามความเป็นจริงของมรรคที่มันเดิน มรรคนี้มันถึงมี ถึงว่ามรรค ๔ ผล ๔

มรรคของโสดาปัตติมรรค สกิทาคามิมรรค อนาคามิมรรค อรหัตตมรรค เห็นใหม่ มรรคยังไม่เหมือนกันเลย ความเห็นไม่เหมือนกัน ความเห็นในกายไม่เหมือนกัน ความเห็นของโสดาบันอย่างหนึ่ง ความเห็นของสกิทาอย่างหนึ่ง ความเห็นของพระอนาคาอย่างหนึ่ง ความเห็นของพระอรหันต์อีกอย่างหนึ่งเลย นี่มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด ถ้าเอาความเห็นของพระโสดาบันอย่างเดียวมันจะก้าวเดินไปไม่ได้ไง มันจะขึ้นไปไม่ได้ นี่มรรคหยาบ แต่ถ้าไม่มีตรงนี้ มันก็ไปไม่ได้ มันจะขึ้นไปข้างบนไม่ได้

ไอนี้ก็เหมือนกัน ความเห็นของปุถุชน ความเห็นว่าผิดไม่ได้ ผิดคือผิดใจ ผิดไม่ได้ๆ แต่เจตนา ถ้าไม่มีเจตนามันไม่เป็นความผิด ฉะนั้น มันก็เลยยกมาพระโมคคัลลานะนี่แหละ ทำไมพระโมคคัลลานะเหาะหนีขึ้นไปยังได้เลย ทำไมปล่อยให้ทูบจนแหลกล แล้วมหัศจรรย์ที่ว่าทูบจนแหลกลแล้ว พอโจรไปแล้วยังสมานร่างกายนั้นกลับมา เห็นใหม่ ไปลาพระพุทธเจ้าก่อน ลาพระพุทธเจ้าเสร็จแล้วกลับมาที่เก่าแล้วคลายออก พอคลายออกร่างกายและอย่างเก่า แหลกลหมดเลย

นี่ฤทธิ์มีขนาดนั้น เหาะหนีได้ อะไรได้หมด พระอรหันต์ทำได้หมด แต่ต้องปล่อยไปตามความเป็นจริงใจ เชื่อเรื่องของกรรม สอุปาทิเสสนิพพาน ในเมื่อร่างกายยังมีอยู่ กระทบอยู่ สังกตได้ ครูบาอาจารย์เวลาหมดไปแล้วจะมีเรื่องอย่างนี้มาก เพราะมันชาติสุดท้าย พอชาติสุดท้ายมันจะตามมาเล่นกัน ตามมาทวงเงิ ตามมาทวง ตามมาแบบว่าหมดนี้ไปก็หมดแล้ว หมดเป่าไปเหมือนจอกภาพกับคลื่นที่ส่งมา ยังมีจอกภาพอยู่มันจับต้องได้ ทำลายจอกภาพนั้นมีแต่คลื่นแล้ว มันเป็นนามธรรมหมดแล้ว ไม่มีแล้ว ความไม่มีอันนั้น จิตอันนั้นมันไม่มี

ความเห็นของเขา ในเมื่อความเห็นของเขาเป็นอย่างนั้นก็เป็นอย่างนั้น เห็นว่าผิดใจ ผิดเป็นอาบัติแล้วเป็นพระอรหันต์ไม่ได้